

Θάνατος και χαρά (Αρχ. Βασίλειος Γοντικάκης)

Κάθε φορά που ο άνθρωπος έρχεται αντιμέτωπος με τον θάνατο, τα συναισθήματα που κυριαρχούν είναι η θλίψη, η απογοήτευση και ο φόβος. Ο π. Βασίλειος Γοντικάκης στην ιστορική, πλέον, ομιλία του στην Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. το 1986 έδειξε, με αφορμή την πορεία προς Εμμαούς, τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζουμε το θάνατο.

«Σήμερα, λοιπόν, θα μιλήσουμε για τον θάνατο και μου ήρθε στο νου η αγωνία, αν θέλετε και η απογοήτευση των μαθητών μετά τον θάνατο του Χριστού και ο φόβος τους. Για αυτό θα ήθελα να σας υπενθυμίσω την προς Εμμαούς πορεία.

Θα το πω με δύο λόγια μιας και είναι γνωστή η πορεία: Δύο μαθητές, τρεις μέρες μετά τον θάνατο του Κυρίου, προχωρούν εις Εμμαούς, συζητούν μεταξύ τους για τον Ιησού, αγωνιούν, μιλούν για τα γεγονότα. Έρχεται ο Χριστός, χωρίς να τον αναγνωρίσουν, και τους ερμηνεύει τις γραφές. Εν τέλει Τον αγαπούν αυτόν τον Συνοδοιπόρο. Του λένε "μείνε μαζί μας". Μένει. Φτάνουν στο τραπέζι και στην κλάση του άρτου Τον γνωρίζουν. Τότε Αυτός γίνεται άφαντος, εκείνοι γεμίζουν χαρά και προχωρούν προς τα Ιεροσόλυμα.

Οι δύο μαθητές, λοιπόν, μιλούσαν και συζητούσαν για τον Χριστό. Και εκείνος παρουσιάστηκε δίπλα τους να συμπορεύεται. "Οι δε οφθαλμοί αυτών εκρατούντο του μη επιγνώναι αυτόν". Τα μάτια τους ήταν ακόμα κλειστά και δεν Τον γνώρισαν. Νομίζω ένα μεγάλο πράγμα είναι το εξής: ο Χριστός είναι η οδός και είναι και ο αληθινός Συνοδοιπόρος μας. Κι αν τυχόν αγωνιούμε, αν συζητάμε, αν ψάχνουμε, αν βαδίζουμε, αν τυχόν για κάπου πάμε, Αυτός είναι μαζί μας. Μα, λέει κάποιος: "δεν Τον ξέρουμε". Αλλά πρέπει να ξέρουμε ένα πράγμα: μαζί με την αγωνία μας και Αυτός συμπορεύεται. Και ας μην Τον διακρίνουμε.

Ο Χριστός, στη συνέχεια, δεν θέλει να τους κάνει διδασκαλία, αλλά θέλει να τους δώσει τη δυνατότητα να πουν αυτά που έχουν μέσα τους. Γι' αυτό προσποιείται άγνοια και μάλιστα επιμένει. Τότε «του εξηγούν» για τον Ιησού τον Ναζωραίο τον οποίο παρέδωσαν "οι άρχοντες ημών εις κρίμα θανάτου" και Τον σταύρωσαν. Στη συνέχεια λένε κι οι δυο τους τον πόνο τους: «Εμείς ελπίζαμε ότι αυτός θα λύτρωνε το Ισραήλ. Αλλά ήδη πέρασαν τρεις μέρες αφού έγιναν αυτά, αφού Τον σταύρωσαν και δεν είδαμε ακόμη τίποτε που να στηρίζει τις ελπίδες μας. Μας παραξένησαν μερικές γυναίκες από τη δική μας συντροφιά, γιατί πήγαν πρωί στο μνημείο και λένε ότι δεν βρήκαν το σώμα Του. Ήλθαν και μας είπαν ότι είδαν οπτασία αγγέλων κι ότι οι άγγελοι λένε ότι ζει. Και πήγαν και μερικοί από μας στο μνημείο και το βρήκαν έτσι όπως είπαν οι γυναίκες, "Αυτόν δε ουκ είδον"».

Τους δίνει, λοιπόν, τη δυνατότητα ο Χριστός να πουν το λογισμό τους. Αυτοί, με τετράγωνη λογική, λένε ότι "Εμείς ελπίζαμε. Τώρα δεν ελπίζουμε. Τι να ελπίζουμε; Εφ' όσον Αυτός σταυρώθηκε, πέθανε και είναι τρεις μέρες που πέρασαν, τελείωσε η ιστορία". Αποδεικνύουν τετραγωνικά ότι δεν υπάρχει δυνατότητα να ελπίζει κανείς. Νομίζω ότι ο μεγάλος δάσκαλος, ο Χριστός, αυτό ήθελε να πουν κι αυτοί. Αυτό ήθελε να βγάλει από μέσα τους: ότι, κοίταξε, με την τετράγωνη λογική, η υπόθεση τελείωσε - και νομίζω ότι είναι καλό να τελειώνουν οι υποθέσεις. Όμως αρχίζει Εκείνος και μιλά: "Ω ανόητοι και βραδείς τη καρδία του πιστεύειν επί πάσιν ος ελάλησαν οι προφήται". Επειδή και ο Κύριος ένιωθε ότι ήταν φίλοι Του, τους μιλάει αυστηρά. Και λέει τη φράση τη μεγάλη παρακάτω: "Ουχί ταύτα έδει παθείν τον Χριστόν και εισελθείν εις την δόξα αυτού;" Δεν έπρεπε να πάθει αυτά ο Χριστός για να περάσει στη δόξα Του; Στο σημείο αυτό μπαίνουμε στο μεγάλο μυστήριο και λέμε: Αν τυχόν έπρεπε να πάθει Αυτός, που ήταν ο ίδιος ο Χριστός, εμείς τι πρέπει να πάθουμε;

Άρχισε από τον Μωυσή και όλους τους προφήτες και εξήγησε σε όλες τις γραφές αυτά που αφορούσαν το πρόσωπό Του. Μαζί με την πορεία προχωρούσε και η ερμηνεία, κι έβλεπαν οι μαθητές ότι κάπου αλλού τους πηγαίνει. Μόλις έφτασαν στην πόλη που πήγαιναν, Αυτός προσποιήθηκε ότι πάει κάπου αλλού. Αλλά αυτοί: "παρεβιάσαντο αυτόν λέγοντες μείνον μεθ' ημών, ότι πρός εσπέραν εστί καί κέκλικεν η ημέρα". Νομίζω ότι οι μαθητές είπαν: Τώρα πού πάς; Τελείωσε η μέρα, τελειώνει η πορεία. Έτσι που μας έκανες δεν μπορούμε να φύγουμε από κοντά Σου, ούτε Εσύ από μας, έλα να μείνεις μαζί μας. Και ο Χριστός πέρασε μαζί τους.

Και "εν τω κατακλιθῆναι αυτόν μετ' αυτών λαβών τόν άρτον ευλόγησε, καί κλάσας απέδιδον αυτοίς, αυτών δέ διηνοιχθησαν οι οφθαλμοί, καί επέγνωσαν αυτόν, καί αυτός άφαντος εγένετο απ' αυτών". Μετά από τον λόγο, την ιερολογία, φτάσαμε στην ιερουργία. Έγιναν οι εξηγήσεις και δεν έμενε πια τίποτα άλλο παρά η πράξη της ιερουργίας. Ο Χριστός δεν είπε τίποτα, αλλά τεμάχισε τον άρτο. Εν τη κλάσει του άρτου Τον γνώρισαν και μόλις Τον γνώρισαν έγινε άφαντος, χάθηκε.

Φυσικά, εγώ νομίζω ότι όταν λέμε χάθηκε εννοούμε βρέθηκε. Γιατί αν τυχόν έμενε θα τον έχαναν? Θα έλεγαν ότι "Αυτός είναι εδώ, εκεί", θα Τον εντόπιζαν, ενώ Αυτός είναι πανταχού παρών. Οπότε αφού Τον κατάλαβαν, παίρνουν δύναμη, ανοίγονται οι οφθαλμοί τους. Επομένως "διηνοιχθησαν οι οφθαλμοί τους" σημαίνει ότι άρχισαν να βλέπουν τα αόρατα, να καταλαβαίνουν τα περασμένα και να έχουν δύναμη για να προχωρήσουν στα μέλλοντα, δηλαδή να συνεχιστεί η πορεία.

Οπότε γνωρίζουν τώρα μέσα στην Θεία Ευχαριστία, μέσα στη Θεία Λειτουργία, εν τη κλάσει του άρτου, τις γραφές αληθινά. Γνωρίζουν αυτά που πέρασαν και παίρνουν δύναμη για να προχωρήσουν. Ο Κύριος γνωρίζεται ως άρτος κλώμενος και αίμα εκχυνόμενον. Στην κλάση του άρτου γνωρίζεται ο Κύριος και ταυτόχρονα γνωρίζουμε κι εμείς τον Κύριο "εν τη κλάσει τη ημετέρα". Εάν τυχόν και εμείς δεν πονέσουμε, εάν τυχόν και εμείς δεν πεθάνουμε, δεν σταυρωθούμε, δεν πρόκειται να γνωρίσουμε τον Κύριο. Όπως και Κείνος έπρεπε να πάθει για να μπει στη δόξα Του, και εμείς πρέπει να πάθουμε, πρέπει να υποφέρουμε. Όλα αυτά τα βάσανα είναι ευλογία για να ανοιχτούν τα μάτια μας και έτσι να Τον βλέπουμε διαφορετικά.

Είμαστε άνθρωποι, πονάμε και έχουμε τη δική μας λογική. Κι ο Χριστός επιτρέπει τον λογισμό μας. Δίδει τις αφορμές, στους μαθητές, να ακούν το λογισμό τους και να δικαιολογήσουν τετραγωνικά την απελπισία τους. Αλλά όμως όταν απελπίζεσαι, όταν ψάχνεις, όταν πορεύεσαι, Αυτός είναι μαζί σου. Στη συνέχεια θα έρθει καιρός, όταν φτάσεις πια στην κλάση του άρτου, όταν φτάσεις στον πολύ πόνο και είσαι μαζί Του, να διανοιχτούν οι οφθαλμοί σου. Τότε Τον βλέπεις, Εκείνος χάνεται, δηλαδή, μένει διαρκώς μαζί σου...

Εντάξει η λογική μας, εντάξει η αναζήτησή μας αλλά είμαστε πλασμένοι για κάτι μεγαλύτερο. Ό,τι κι αν πετύχουμε με τη δική μας αναζήτηση, με τη δική μας γνώση δεν μας ικανοποιεί. Ο Χριστός έχει να δώσει σε μας κάτι πολύ μεγαλύτερο και δεν μας το έδωσε πριν Αυτός πάθει και μπει στη δόξα Του. Δηλαδή, μπορούμε να πεθάνουμε και να ζήσουμε. Μπορούμε να χαθούμε και να βρούμε την ψυχή μας, κι αν κανείς θέλει να την σώσει, θα την χάσει. Κι αν την χάσει ενσυνείδητα, όπως λέει, "ένεκεν εμού καί τού ευαγγελίου" αυτός θα την σώσει. Οπότε νομίζω ότι το μεγάλο πράγμα που έχουμε και κουβαλάμε δεν είναι το τι έχουμε αλλά το τι είμαστε. Αυτό που λέει και ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός: το μεγάλο πράγμα είναι ότι μπορούμε να γίνουμε όλοι κοινωνοί του Σώματος και του Αίματος του Χριστού, δηλαδή μπορούμε σιγά σιγά να αναχθούμε σε αυτή την άλλη λογική.

Οπότε τα πάντα είναι ευλογία.

Όπως για παράδειγμα οι νεομάρτυρες, οι οποίοι ζούσαν σε αυτή την κατάσταση, και ζούσαν σε αυτόν τον παράδεισο. Οπότε λένε: "αν τυχόν μας αφήσετε να ζήσουμε σας είμαστε ευγνώμονες γιατί ζούμε στον παράδεισο, μέσα σε αυτήν την λογική της Θείας Λειτουργίας, την άλλη λογική, εάν μας σκοτώσετε, σας είμαστε χίλιες φορές πιο ευγνώμονες γιατί το συντομότερο θα δοκιμάσουμε αυτό το πράγμα το οποίο δεν παρέρχεται και το οποίο είναι χαρά εν όλω τω κόσμω και για όλο τον κόσμο. Κι ο καθένας τότε γεννιέται, όταν πεθαίνει και τότε αγκαλιάζει όλους και βρίσκει μες την καρδιά του όλους.

Και ταυτόχρονα ενώ μιλάμε με αυτόν τον τρόπο, δεν υποτιμούμε το σώμα αλλά αντίθετα βλέπουμε ότι θεώνεται. Κι αυτή είναι η αντίθετη κίνηση που γίνεται μέσα εδώ. Δηλαδή, δεν ενώνεται μόνο η πορεία με τη στάση, η θεότης με την ανθρωπότητα, αλλά γίνεται και μια αντίστροφη κίνηση, όπως λέει το Συναξάρι των Αγίων Πάντων, "τό Πνεύμα κάτεισιν καί ο Νούς άνεισιν". Το πνεύμα κατέρχεται, ο λόγος σαρκούται και το χόμα, η φύση μας, αναλαμβάνεται, θεώνεται. Και το πιστεύουμε αυτό και το περιμένουμε να γίνει κάποτε, αλλά γίνεται από τώρα. Ήδη προγεύεται κανείς, νομίζω, προπαντός ο πονεμένος και σφαγμένος, ο τιμημένος με το να δεχτεί πολλές δοκιμασίες, νιώθει σαν άλλο σκαμμένο χωράφι που μπαίνει μέσα μια νωτίδα ουράνια, έτσι μπαίνει μέσα στην ψυχή του ανθρώπου και μέσα στο σώμα του ανθρώπου μια άλλη παράκληση θεϊκή και προχωρεί εις πάντας αρμούς, εις νεφρούς, εις καρδιάν.

Οπότε το θέμα, νομίζω, δεν είναι αν θα μπορέσουμε να κάνουμε μια ψεύτικη ερώτηση ή να δώσουμε μια ψεύτικη απάντηση σχετικά με τον θάνατο. Το θέμα είναι αν είναι δυνατόν να μπορούμε να κάνουμε υπομονή. Αυτό που λέει ο Κύριος, ότι το χωράφι το αγαθό, η γη η καλή είναι αυτοί που δέχονται το λόγο του Θεού και καρποφορούν εν υπομονή. Μπορούμε να κάνουμε υπομονή; Κάποιος γεωργός υπάρχει που φροντίζει για μας. Μπορούμε να περιμένουμε;

"Βρε παιδάκι μου, πεθαίνουμε"

Μα λέει κανείς: "βρε παιδάκι μου, πεθαίνουμε". Βλέπουμε στο Ευαγγέλιο ότι το άρρωστο παιδί που έφερε ο πατέρας, έπεσε κάτω ξερό σαν νεκρό και πολλοί άρχισαν να λένε πως πέθανε. Νομίζω ότι δεν έχει σημασία αν νομίζουμε εμείς ότι πεθάναμε, αν νομίζουν όλοι οι άλλοι ότι και εμείς πεθάναμε. Αυτό που έχει σημασία είναι να μένουμε κοντά στα πόδια κάποιου ο οποίος υπήρχε προτού τον κόσμο είναι, προτού υπάρξει ο κόσμος κι ο οποίος "τά πάντα διά τό πλήθος του ελέους του εξ ουκ όντων εις τό είναι παρήγαγε". Οπότε εάν τυχόν είσαι δίπλα σε Αυτόν, άσχετα αν είσαι πεθαμένος ή ζωντανός ελπίζεις και περιμένεις να έρθει η ζωή. Αλλά νομίζω ότι η ζωή έρχεται δια του θανάτου. Όπως ο σπόρος, εάν δεν πέσει στη γη να πεθάνει, μένει μόνος, έτσι και εμείς, αν δεν πονέσουμε θα μείνουμε μόνοι.

Το θέμα είναι το εξής: Ότι πολύ πονούμε και λίγο ζωογονούμαστε, πολύ υποφέρουμε και λίγο μπαίνουμε στη χαρά. Νομίζω ότι το μήνυμα το χαρούμενο του Χριστού είναι ότι μας δίνει τη δυνατότητα να περάσουμε τη ζωηφόρο νέκρωση. Όταν ζήτησαν δυο μαθητές να δοξαστούν και να καθίσει ο ένας εκ δεξιών και ένας εξ ευωνύμων, Αυτός είπε, όπως αναφέρεται στο Τριώδιο, ότι ο Κύριος δεν δίδει τέτοια πράγματα στους δικούς Του, υπόσχεται ποτήριο θανάτου. Το μεγάλο γεγονός είναι ότι μπορούμε να πεθάνουμε περιμένοντας. Όταν περνάμε την Γεσθημανή, δεν μπορούμε να μιλάμε. Τώρα το ότι μιλάμε σημαίνει ότι δεν περνάμε Γεσθημανή. Αλλά τι γίνεται; Τα χάνουμε. Μπορεί να τα χάσουμε, μπορεί να πέσουμε κάτω, μπορεί να μας εγκαταλείψει κάθε δύναμη σωματική, ψυχική, πνευματική. Το θέμα είναι αν μπορείς και ξερός να περιμένεις και να ευγνωμονείς. Κάποιος υπάρχει μέσα μας και δίπλα μας, που ιερουργεί διαφορετικά το μυστήριο της ζωής.

Θα μπορούσε εύκολα να μας πει ψεύτικα πράγματα, δεν θέλει. Θέλει να μας φέρει στην αιώνια ζωή. Και για να μπει στην αιώνια ζωή πρέπει να περάσεις από τον θάνατο. Θα μπορούσε ο Χριστός, αν ήταν ταχυδακτυλουργός, να έκανε αυτό που ζήτησαν οι Εβραίοι, όταν έλεγαν "κατέβα από τον Σταυρό και θα πιστέψουμε". Θα μπορούσε να το κάνει. Δεν ήρθε για να εντυπωσιάσει. Κατέβηκε από τον Σταυρό νεκρός. Νεκρός για να νικήσει τον θάνατο για πάντα, για όλους μας. Όποτε ένα πράγμα μπορούμε να πούμε ότι μπορούμε να πετύχουμε. Ότι υπάρχει μέσα μας ένας

συγκεκριμένος δυναμισμός και δια του θανάτου, μέσα στη γη την καλή και αγαθή της Εκκλησίας, αυτός ο δυναμισμός εκρήγνυται και προχωρούμε σε άλλο τόπο, σε άλλο χώρο, όπου τα φοβερά τελεσιουργείται και τα πάντα λειτουργούν διαφορετικά. Αυτός ο άλλος χώρος και ο άλλος χρόνος είναι αυτός εδώ που ζούμε. Αν θα πάμε με πύραυλους στα αστέρια δεν αυξάνει ο χώρος της ζωής μας και η ελευθερία μας. Αν τυχόν παρατείνουμε τη ζωή μας με μεταμόσχευση καρδιάς δεν γευόμαστε της χάριτος της αιωνιότητας.

Σε μια στιγμή μπορεί να χωρέσει η αιωνιότης και μέσα σε ένα μικρό άγιο μαργαρίτη να χωρέσει όλος ο Χριστός. Ακριβώς γι' αυτό ο Κύριος ενώ έρχεται να μας φέρει τη χαρά, ενώ έρχεται να μας φέρει τη ζωή, λέει: "μακάριοι οι πενθούντες, μακάριοι οι κλαίοντες καί ουαί οι γελώντες". Ακριβώς γιατί θέλει να μας φέρει τον πραγματικό γέλωτα, την πραγματική χαρά και την αιώνια ζωή από σήμερα...

Η ψυχή μετά τον θάνατο

Τι γίνεται η ψυχή του ανθρώπου μετά τον θάνατο; Νομίζω δεν μπορούμε να τα λύσουμε και όλα τα προβλήματα. Ξέρετε, είναι πολύ μεγάλο δράμα να νομίζεις ότι έχεις λύσει τα προβλήματά σου. Επίσης, είναι άσχημο ένας δάσκαλος, όποιος από μας κάνει τον δάσκαλο, να δίδει απαντήσεις και να κλείνει τα θέματα. Στην πορεία προς Εμμαούς ο Κύριος κατ' αρχήν δίνει τη δυνατότητα στον άλλον να βγάλει τα απωθημένα του. Για να εκτονωθούν οι άνθρωποι, για να πουν το λογισμό τους, για να δείξουν την απογοήτευσή τους, για να φτάσουν στην απόγνωση. Λέει ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος ότι δεν υπάρχει μεγαλύτερο όπλο από την απόγνωση. Γιατί όταν κανείς απογοητευθεί από όλα τα εγκόσμια, όπως λέει κι ο άγιος Νικόδημος, όταν φτάσουμε στην απιστία για τον εαυτό μας τότε αρχίζει να αναδύεται μια άλλη πίστη και μια άλλη δύναμη να υπάρχει μέσα μας.

Αυτό που έχει σημασία δεν είναι αν θα πούμε μια κουβέντα σαν απάντηση. Μπορούμε να δεχτούμε τη χάρη του Θεού μέσα μας και να αναχθεί όλο το είναι μας σε ένα άλλο χώρο; Μπορούμε να ελπίζουμε στην ανάσταση των σωμάτων; Αυτό είναι που δίδει η Εκκλησία. Αυτό που έχει σημασία είναι όχι να λύνουμε τις απορίες μας με ένα τρόπο εγκυκλοπαιδικό, με τη λογική του κομπιούτερ, αλλά ει δυνατόν να μετανοούμε, να μπαίνουμε στην άλλη λογική, τη λογική της Εκκλησίας. Τότε καταλαβαίνουμε ότι όταν ο Χριστός φανερώνεται, κρύπτεται. Όταν γίνεται άφαντος φανερώνεται. Αυτό που λέει ο Αγ. Γρηγόριος Νύσσης: «ο Χριστός απαντά δι' ων αρνείται να απαντήσει». Αν, λοιπόν, δεν μπορούμε να ακούμε τη σιωπή Του, σημαίνει ότι δεν καταλαβαίνουμε τον λόγο Του. Αν τυχόν νομίζουμε ότι τον καταλαβαίνουμε, κάτι δεν πάει καλά μέσα μας.

Το μεγάλο πράγμα είναι ότι υπάρχει η μητέρα μας Εκκλησία, μπορούμε να βάλουμε τον εαυτό μας μέσα εκεί ώστε σιγά-σιγά να παίρνει αυτήν την άλλη λογική. Πρέπει με ταπεινώση να τρεφόμεστε από την στερεά τροφή που προσφέρει η Εκκλησία και τότε νομίζω ότι συνέχεια η καρδιά μας θα ευφραίνεται. Έχουμε ένα μεγάλο χρέος: δια της ταπεινώσεως και δια της υπομονής να δεχτούμε αυτά τα μεγάλα τα οποία τελεσιουργείται στον υπερώον τόπο τον λειτουργικό, για να μπορέσουμε και εμείς να καταλάβουμε τι είναι άνθρωπος, να χαρούμε τη ζωή μας και μετά χωρίς άλλα σχόλια να δώσουμε τη δυνατότητα και στους άλλους να χαρούν την ζωή τους.

Αυτό που έχουμε να κάνουμε είναι να νιώσουμε ότι η αγάπη "εκ του μή όντως εις τό είναι ημάς παρήγαγε" και εάν τυχόν υπομένουμε, στο τέλος από τη δακιμασία βγαίνει μια χαρά και μια αγαλλίαση η οποία ξεπερνά όλες τις δοκιμασίες.

Μια στιγμή στον καθένα μας μπορεί να δημιουργηθούν διάφορες απορίες: Τι σημαίνει θάνατος, τι σημαίνει ανυπαρξία, μια στιγμή να νιώσουμε ότι όλα είναι άχρωμα και άοσμα, τότε τι να κάνουμε; Εγώ λέω ένα πράγμα: Να περιμένουμε. Να περιμένουμε πού; Μέσα στην Εκκλησία όπου νιώθεις ότι υπάρχει μία ζεστασιά και μία ευρυχωρία. Όπως λέμε το έμβρυο μένει μέσα στη μήτρα της μάνας του και επειδή μένει εκεί, συνέχεια αυξάνει. Έτσι και εμείς πρέπει να μένομε μέσα στη μήτρα της μητέρας μας Εκκλησίας, αυτό που λέμε μετά από την πορεία: "μείνον μεθ' ημών", μείνε μαζί μας και εμείς θα μείνουμε μαζί Σου. Άλλα σχόλια δεν θέλουμε πια. Εμείς θέλουμε να μείνουμε μαζί Σου. Αυτό μας φτάνει. Έχει μεγάλη σημασία να μείνουμε κάπου και να δούμε αυτό «το κάπου», το Ένα για το οποίο είμαστε και το οποίο μας εκκολάπτει. Ο πόνος έχει νόημα επειδή βρισκόμαστε στη μήτρα κάποιου που μας αγαπάει. Εκεί όποιος πολύ πονάει σημαίνει ότι είναι ηλεημένος και

μπορεί να δεχτεί μεγάλα χαρίσματα.

Κλείνοντας, εγώ λέω ένα πράγμα για το οποίο είμαι σίγουρος: Προσωπικά είμαι χαμένος αλλά σας λέω αδελφικά ότι ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΖΗΣΕΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ. Και αυτή η ζωή η απεριόριστη, η αιώνια που αρχίζει από τώρα ιερουργείται και υπάρχει στην Ορθόδοξη Εκκλησία, την μικρή την ελάχιστη και περιφρονημένη η οποία είναι η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία, η ελπίς πάντων των περάτων της γης...

Μη μου κάνετε άλλες ερωτήσεις, δώστε άλλες απαντήσεις. Εγώ θα σας πω μόνο αυτό: Κοιτάξτε, είμαστε χαμένοι, μπορεί εν στιγμή χρόνου να σταματήσει η καρδιά μας αλλά κάτι δεν σταματά, βρε παιδάκι μου, και εγώ θέλω από εκεί και πέρα να πάμε. Και από εκεί και πέρα πάμε με το σώμα και έρχεται η αγαλλίαση και η χάρη της θεότητας μέσα στο σώμα μας και αγιάζεται η ψυχή και το σώμα και ο τρόπος με τον οποίο ζούμε».

Σημείωση (Πηγή: Χριστιανική Φοιτητική Ένωση)

<http://pneumatikotita.blogspot.com/>